

Dit barns intelligensstype

Både lærere, psykologer og børneforældre vil til enhver tid skrive under på, at vores unger har forskellige evner og talenter. De er dygtige på hver deres vis, for intelligens har nemlig mange ansigter. Find her ud af, hvilken type intelligens dit barn er særlig begavet med, hvorfor det hænger sådan sammen - og hvordan du som forælder arbejder med dit barns stærke og svagere sider.

Mange typer af intelligens

Intelligens kommer i mange nuancer og former og handler om langt mere, end hvad dit barn ”ved.” Den amerikanske udviklingspsykolog Howard Gardner har defineret hele otte forskellige intelligensstyper, som dit barn kan have: Sproglig, logisk-matematisk, musisk, rumlig, kropslig, naturalistisk, personlig og social intelligens.

”Ifølge Gardners teori indeholder vi forskellige intelligenser. Langt de fleste mennesker har en bred fordeling mellem intelligensstyperne og har ikke en massiv overvægt af én enkelt type”.

Dit barn vil altså med andre ord indeholde alle de forskellige intelligensstyper, som Howard Gardner har fundet frem til. Men én eller to af dem vil sandsynligvis skille sig særligt ud og præge hende mere end de øvrige.

Test selv junior

Hvilken intelligensstype, der er dominerende hos din pølse, får du blandt andet svar på ved at lægge mærke til, hvad og hvordan hun helst leger, om hun foretrækker at gøre det alene eller sammen med andre, hvordan hun taler og argumenterer, hvilke fag hun bedst kan lide i skolen, og hvad hun måske allerede nu drømmer om at blive, når hun ”bliver stor.”

Elsker hun særligt at læse og skrive og er super skarp til at argumentere, når hun vil opnå noget, er hun sprogligt intelligent. Går hun voldsomt op i at male, dekorere og indretter sit værelse igen og igen, er hendes rumlige intelligens stærk. Og er hun fysisk og bruger sin krop meget til både leg, dans og når hun taler, er hun kropsligt intelligent.

Den intelligensstype, der er dominerende hos dit barn, er den af de otte fra listen, der beskriver hende allerbedst.

Samme intelligens som mor og far

Hvis du oplever, at dit barns intelligens ligner din eller hendes fars meget, er det næppe uden grund. Sandsynligvis har hun nemlig samme intelligensstype som jer: ”Intelligens er arvelig. Selvom

miljøet naturligvis har en stærk effekt, spiller arv faktisk en større rolle end miljøets påvirkning”. ”Børn kan arve mest fra den ene eller anden forældre eller blive en blanding af dem begge - afhængigt af forældrenes gener.”

Det betyder ikke, at barnet ikke kan arbejde med sin intelligens. Men skal den øges, skal det ske i de unge år: ”Al form for intelligens kan stimuleres. Man fødes ikke med en uforanderlig IQ, men den stabiliseres hen over barndommen og ungdommen og ændrer sig kun lidt derefter”.

Stimuler alle intelligenstyperne

Funderer du over, om du som forælder skal koncentrere dig om at udvikle den intelligens, som dit barn fra naturens hånd er stærkest i, støtte de svageste intelligenser eller gå efter hele paletten, er mit råd: ”Generelt vil en allround stimulering være langt det bedste. Det er kun, når der er tale om børn med helt særlige forudsætninger, altså for eksempel med en meget høj IQ, at der bør overvejes en særlig indsats i hjemmet, skolen og daginstitution”. ”Et barn, der ensidigt bliver påvirket i en bestemt retning, vil nemlig mangle kompetencer på mange af de andre områder.”

Selvom dit barn har udpræget musisk talent, bør I altså ikke udelukkende fokusere på sang eller klaverspil, men også få hende til at arbejde med sproget, kroppen og de sociale kompetencer. Og selvom dit barn er glad for at lege alene, er det en god idé også at opfordre til leg og samvær med kammeraterne.

Forældre skal være forældre

Højtlesning af historier er en af de enkle hverdagsting, der for alvor er med til at udvikle dit barn på forskellige områder: ”Skal barnet udvikle sprog og fantasi optimalt, er det nødvendig at stimulere dets intellekt med højtlesning, så hun kan få mangeartede input til, hvad sprog indeholder og selv kan videreudvikle den sproglige sans og fantasien”.

I mine øjne er det bedste, du kan gøre for dit barn, at sørge for netop den slags gode fælles oplevelser og sjov leg. ”Det er vigtigt, at forældre opfatter sig som forældre og ikke som behandlere og undervisere, der skal stimulere deres barn. Det er først og fremmest vigtigt, at barn og forældre har gode oplevelser sammen og igennem disse vil barnet naturligt blive stimuleret.”

Brug hverdagsaktiviteter og leg

Jeg ser uanede muligheder for at kombinere hverdagsliv, leg og hygge med input til intelligensen – også på tværs af typer: ”Du kan stimulere dit barns intelligens på alle tænkelige måder i dagligdagen. I kan både arbejde med den rumlige og den matematiske intelligens, når I skræller et æble: Snak om dets form, farver og lav skjult brøkregning med halve og kvarte, i takt med, at I skræller det over,” foreslår hun og fortsætter: ”Når der skal dækkes bord, kan du lade barnet tælle personer og matche antallet med tallerkener, knive og gafler. Stimuler samtidig den rumlige sans

ved at lade hende placere bestik og tallerkener korrekt i både rummet og på bordet”.

Er det den kropslige intelligens, du gerne vil bearbejde, kan du lade barnet lave kropslige lege, gymnastik, dans og sport: ”Leg cirkus, gå på line i haven, balancer på bom, træstammer i skoven, hop gennem hula-hop-ring, klatr over borde og bænke og lav kolbøttelege sammen. Hvis du samtidig sætter ord på, hvad barnet gør, kan du også stimulere hendes sproglige intelligens og forståelse – blandt andet ved at introducere begreber som højre og venstre, der danner baggrund for læse- og skriveretningen”.

Howard Gardners teori om intelligenser

Ifølge den amerikanske psykolog Howard Gardner er intelligens et meget bredt begreb, der blandt andet dækker over vores evne til at drage konklusioner, bruge sproget, opfatter verden, husker, ser på os selv og fungerer sammen med andre.

Gardner mener, at intelligens er sammensat af forskellige intelligens typer, som vi alle i større eller mindre omfang er i besiddelse af. Han udpegede oprindeligt syv former: Sproglig, logisk-matematisk, musisk, rumlig, kropslig, personlig og social intelligens. Siden har han tilføjet den naturalistiske intelligens til listen og diskuterer en niende, intelligensen for det eksistentielle – altså bevidstheden om vores eksistens.

Howard Gardners intelligens typer

Sproglig intelligens

Den sproglige intelligens kaldes også den sprogligt-verbale intelligens. Et barn, der er sprogligt intelligent elsker at læse og skrive. Hun har et stort ordforråd, er god til at skruer sætninger og logiske argumenter sammen. Hun er dygtig til ordlege og kan huske navne, datoer og steder. Det gør hende til en god historiefortæller.

Har du et sprogligt-verbalt intelligent barn, drømmer hun måske allerede nu om at blive for eksempel forfatter, journalist, advokat eller filosof, når hun bliver ”stor.”

Logisk-matematisk intelligens

Det logisk-matematiske barn elsker matematiktimerne og er god til tal, hovedregning og problemløsning. Hun foretrækker mønstre og faste rækkefølger, og argumenterer altid klart og logisk. Hun har samtidig en fin forståelse for også mere abstrakte koncepter.

Måske har hun allerede en lille opfinder eller ingeniør gemt i maven, men evnerne kan også sagtens gå i retning af at designe og komponere. Statistikere, revisorer og computerprogrammører har ligeledes en udpræget logisk-matematisk intelligens, lige som også mange forskere har det.

Musisk intelligens

Et musisk intelligent barn er både glad for at lytte til musik og god til selv at lave den. Hun kan mærke rytmer og klange, og foretrækker at lave lektier eller at lege med musik i baggrunden. Musikken påvirker hendes humør og sindsstemning. Er dit barn musisk intelligent, nynner og synger hun tit i løbet af en dag.

Et barn med udpræget musisk intelligens arbejder sig ofte i retning af en karriere som musiker, sanger, komponist, musiklærer eller andet, hvor musikken er omdrejningspunktet.

Rumlig intelligens

Den rumlige intelligens kaldes også den rumligt-visuelle intelligens. Er dit barn rumligt intelligent, er hun typisk meget glad for puslespil og for at tegne. Hun er god til både farver, former og linjer, kan lide at se på billeder og malerier og er dygtig til at fortolke dem.

Et barn med rumlig intelligens kan blive en dygtig fotograf, maler eller designer. Filmskaber og arkitekt kan være andre ting, hun drømmer om at blive som ”stor.”

Kropslig intelligens

Et kropsligt intelligent barn elsker at være fysisk aktiv og bruge sin krop. De bygger med klodser og reparerer gerne, hvis noget går i stykker. Samtidig er de gode til at støtte, trøste og overtale andre, når de har behov for det.

Håndværker og atlet ligger lige for det kropsligt intelligente barn. Terapeut og skuespiller er andre retninger, hun kan have ambitioner imod.

Naturalistisk intelligens

Et barn med stærk, naturalistisk intelligens er god til at se adskille forskellige plante- og dyreracer fra hinanden. Hun elsker naturen og dyr, og vil gerne hjælpe dig i haven og se naturprogrammer i fjernsynet. Hun opfatter mange detaljer i naturen og er opmærksom på lugtene i den. Samler gerne skaller, sten, fjer og andet, når hun er ude.

Barnet med naturalistisk intelligens har gode evner for at blive biolog, botaniker, landmand, arkæolog - og kok.

Personlig intelligens

Et barn med personlig intelligens har en stor, indre verden og trives fint i sit eget selskab. Hun er god til at underholde sig selv og leger fint alene. Snakker måske også af og til med sig selv. Hun har en stor selvtilid og er tidligt både viljestærk og uafhængig.

Dit personligt intelligente barn vil kunne blive en fremragende kunstner, forfatter eller selvstændig på anden vis.

Social intelligens

Er dit barn socialt intelligent, elsker hun at lege med andre og er god til at få nye legekammerater. Et socialt intelligent barn har en særlig fornemmelse for andres følelser. Hun vil gerne hjælpe andre med at løse deres problemer og er god til at inspirere dem.

Læge, sygeplejerske, psykolog, lærer eller politiker er blandt de fremtidsdrømme, dit barn måske går med.